

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

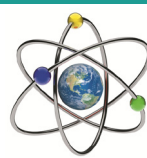
№10(1)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 422 sahifa,
2-oktyabr, 2026-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (Phd), dotsent

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Karimova E.G. – Sotsiologiya fanlari nomzodi, dotsent
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Raxmonova Z. A. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ashurov Ramzidin Ramazonovich – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the DM Editorial Office of the newspapers "Yangi O'zbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Doctor of Philosophy (PhD) in Philology, Associate Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Rakhmonova Z.A. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №136361

MUNDARIJA

Raqamli oliy ta'lim boshqaruvida kommunikativ kreativlikni rivojlantirishning tashkiliy pedagogik mexanizmi	10
Mamatova Xilola Muxiddinovna	
Ta'lim jarayonida sun'iy intellektdan foydalanishning ijobiy va salbiy jihatlari: tizimli tahlil va strategik yondashuvlar	14
Zamira Nishanova	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda muloqot va ijodiy faoliyat orqali o'zini namoyon etish ko'nikmalarini shakllantirish	17
Abdug'afforova Navbahoroy Botirjon qizi	
Raqamli sivilizatsiya davrida oliy ta'limda axborot-analitik kompetensiyani shakllantirishning nazariy-pedagogik asoslari	22
Oybek Davlatov	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirishda o'yin texnologiyalarining ahamiyati	27
Bekmuhammedova Muhlisa Abdusattarovna	
Jaloliddin Rumiy asarlarida komil inson va shaxsiy kamolot masalalari	33
Qodirova Madina Odiljon qizi	
Interfaol ta'lim texnologiyalari asosida o'quvchilarning ijodiy va tanqidiy fikrlash kompetensiyalarini rivojlantirishning pedagogik imkoniyatlari	37
Ergasheva Shaxnoza Baxtiyor qizi	
Rhythmic Gymnastics: a Harmony of Art and Sport	42
Hurshida Murzoyeva	
Sport to'garaklari mashg'ulotlarining talaba-yoshlar jismoniy rivojlanishiga ta'siri	46
Jabborova Sevara Asroqul qizi	
Inklyuziv ta'lim sub'yektlari hamkorligini boshqarishning innovatsion pedagogik mexanizmlari	51
Kuranboyeva Ozoda Xakimovna	
Maktabdan tashqari ta'lim muhitining o'quvchilar ijtimoiy-emotsional rivojlanishiga ta'sir etuvchi pedagogik omillari	57
Mexriniso Nosirova	
Yangi O'zbekistonda maktabgacha va maktab ta'limi tizimi uchun zamonaviy pedagog kadrlar tayyorlashning rivojlanish istiqbollari	61
Sodiqova Yulduzxon Maxamat qizi	
Integrating Culture in Language Teaching and Developing Intercultural Tolerance: Pedagogical Approaches and Classroom Implications	65
Tairova Ruzakhon Umidbek qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida darsga ijobiy munosabatlarni shakllantirish va rivojlantirish texnologiyalari	71
Tursunbayeva Yulduz	
Sun'iy intellekt asosidagi adaptiv ta'lim muhitining pedagogik-psixologik nazariy asoslari	75
Xakimov Utkirbek Ilhomjon o'g'li	
O'zbek xalq cholg'ulari orkestri ijrochiligi san'atining rivojlanish tarixi va uning pedagogik ta'limdagi o'rni ...	79
Miskinova Sabina Ziyadxon qizi	
Преодоление узбекско-русской лингвокультурной интерференции при текстоворждении студентов-филологов: методический аспект	85
Тахирова Маъсуда Абдужаббор кизи	
Инновационные методы преподавания русского языка в вузах Узбекистана: развитие коммуникативной и речевой компетенции учащихся	91
Шокаримова Камола Абдуллаевна	

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida yumshoq ko'nikmalarni shakllantirishning nazariy-metodologik asoslari....	98
<i>Yakubjonov Xasan Qahramonovich</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining ilmiy-ijodiy kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	103
<i>Umarov Xusniddin Egamboyevich</i>	
Sport maktabi o'quvchilarida yengil atletika intervalli mashg'ulotlari yordamida chidamlilikni oshirish	107
<i>Shuxrat Xudoyberdiyev Mamayusupovich, Abduqahhorov Nuriddin Xabibulloyevich</i>	
O'zbek va jahon adabiyoti matnlarini qiyosiy tahlil qilishda sun'iy intellekt va kompyuter lingvistikasining o'rni	112
<i>Sodikova Makhliyo</i>	
Milliy va umuminsoniy qadriyatlarga asoslangan harbiy tarbiya metodlari	117
<i>A'zamov Inom Salimjonovich</i>	
Boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining inklyuziv ta'lim sharoitida o'quvchilar bilan ishlashda STEAM yondashuvidan foydalanish metodikasini takomillashtirish	121
<i>Abidjanova Vasila To'likinovna</i>	
Kommunikativ topshiriqlar asosida ingliz tilida gapirish ko'nikmasini rivojlantirishning metodik imkoniyatlari	129
<i>Prenova Gulsara Barlikbayevna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining pedagogik nutqiy kompetentligini rivojlantirishning nazariy asoslari	134
<i>Meyliqulova Manzura Abdullayevna</i>	
Kasbiy ta'lim sifatini boshqarishda sun'iy intellekt texnologiyalaridan foydalanish	138
<i>Ne'matova Zarina Furqat qizi</i>	
Kimyoning asosiy tushuncha va qonunlarini aksiomatik asosda talqin qilishning ilmiy-pedagogik ahamiyati	141
<i>Kamolova Nargiza Ibragimovna</i>	
Моделирование процесса формирования патриотизма у курсантов на основе культурного наследия казахской и узбекской интеллигенции	147
<i>Малдыбаев Куандик Бекбауович</i>	
Bo'lajak tarjimonlarda mumtoz asarlardagi leksik-frazeologik birliklarni tarjima qilish kompetensiyasini shakllantirish ("Firdavs ul-iqbol" asari misolida)	152
<i>Borasulova Dilnoza Dilmurodjon qizi</i>	
WHY I+1 is Not the ZPD: Reassessing Input-Based and Sociocultural Accounts of EFL Development	155
<i>Sattarova Zulxumor Nodirbek kizi</i>	
Лингвометодическая компетенция учителя русского языка: генезис понятия и структура в современной педагогической науке	159
<i>Икрамова Мунира Маруфжановна</i>	
Kasbiy axloq va pedagogik madaniyat masalasini tadqiq etishda ilmiy tadqiqot metodlarining o'rni va vazifalari	163
<i>Kazakov Shavkat Norqobilovich</i>	
Kichik maktab yoshidagi bolalar nutq faoliyatida ijtimoiy muhitning psixologik roli	168
<i>Shadiyev Feruz Djaxonovich</i>	
Intellektida nuqsoni bo'lgan kichik maktab yoshidagi o'quvchilarning so'z boyligini boyitishda o'yin texnologiyasidan foydalanish	173
<i>Xolmuxamedova Zilola Azimovna</i>	
PIRLS xalqaro baholash dasturida matn bilan ishlashning asosiy turlari va ularni boshlang'ich ta'limda qo'llash metodikasi	178
<i>Yusupova Gulshiraxan Zinatdinovna</i>	
Ona tili ta'limida sun'iy intellekt vositalaridan foydalanish orqali o'qituvchilarning kasbiy mahoratini oshirish	183
<i>Toshmatova Yulduz Olloqulovna</i>	
Kompetentlikka asoslangan ta'limda pedagogning kasbiy madaniyatining o'rni	190
<i>Xojamov Ilhomjon Rahmonaliyevich</i>	

Boshlang'ich ta'limda darslik va o'quv lug'atlari integratsiyasi asosida o'quvchilarning lingvistik-kommunikativ kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	195
Ergasheva Tuyg'unoy Shavkatjon qizi	
Bo'lajak musiqa ta'limi o'qituvchilarining raqamli-pedagogik kompetensiyasini rivojlantirishning integrativ-metodik modelini takomillashtirish	201
Ataboyeva Muxlisa Azimjon qizi	
Raqamli ta'lim nazariyasi va metodikasi asosida oliy ta'lim pedagoglarining kasbiy faoliyatini takomillashtirish.....	209
Choriyeva Lobar Fayzullo qizi, Safarov Azamat Rasul o'g'li	
Inklyuziv ta'limda o'quvchilarning individual ehtiyojlarini aniqlash va ularga mos pedagogik yondashuvlarni tashkil etish	214
Avazova Ozoda Ashurali qizi	
Integrativ yondashuv asosida talabalarining kreativ faoliyatini rivojlantirishning pedagogik texnologiyalari ...	219
Abdusabirova Laylo Azizjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining imloviy savodxonligini oshirish usullari	224
Ashurova Zilolaxon Baxodir qizi	
Boshlang'ich ta'limda Jeopardylabs platformasi asosidagi o'yin-topshiriqlarning dars samaradorligidagi ahamiyati.....	229
Atayeva Baxrinisa Abduvaxidovna	
Tasviriy san'at talabalarida perseptiv qobiliyatlarni rivojlantirishning pedagogik-psixologik asoslari	233
Bazarova Muyassarxon Maxamadyusubovna	
What Trainee English Teachers Notice in AI-Generated Assessment Tools: Fault Detection in Two Tesol Cohorts	238
Dildora Kdirbayeva	
Zamonaviy didaktik vositalar asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish mexanizmi.....	246
Ergasheva Ma'mura Suyunovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida "Ilk qadam" milliy o'quv dasturi asosida bolalarning har tomonlama rivojlanishini ta'minlashning pedagogik asoslari.....	250
Ergasheva Umrinisso Komilovna	
Aqli zaif bolalarda kommunikativ ko'nikmalarni shakllantirishning diagnostik mezonlari va ko'rsatkichlari ...	254
Hamraqulova Durdona Dilshod qizi	
Parent Preparation for Meaningful Participation in Inclusive Education.....	258
Muazzam Bakhtierovna Abdurakhmanova	
Oliy ta'limning nofilologik yo'nalishlarida til ta'limi darsliklari mazmunini bosqichma-bosqich loyihalash	262
Muxamedova Muhlisa Avazjon qizi	
Interyer dizayn ta'limida sun'iy intellekt: bo'lajak o'qituvchilarning kasbiy kompetensiyasini shakllantirish metodikasi.....	268
Rustamov Kamoliddin Ziyodulla o'g'li	
Differences Between Professional and Amateur Boxing	273
Shuhrat Dilmuradov	
Лингводидактический потенциал интерактивного обучения в развитии речевой компетенции пятиклассников.....	277
Ергашева Эльвира Владимировна	
Теория, метод и профессиональное действие: пути модернизации дисциплины "Методика преподавания родного языка" в педагогическом вузе.....	281
Шоира Баймурадовна Бабаева	
Yozma nutq kompetensiyasini rivojlantirishga yo'naltirilgan kognitiv-grafomotor mashqlar tizimi	285
Rashidova Saida Ravshonbek qizi	
4-sinf o'qish savodxonligi darslarida o'quvchilarning ijodiy fikrlash qobiliyatini shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	289
To'xtaxo'jayeva Shaxnoza Muhammadumar qizi	

Ingliz tilini o'qitishda formativ baholash tizimini takomillashtirishning pedagogik asoslari	294
<i>Allayarova Muhabbat Xudayarovna</i>	
Pedagogical Conditions for Establishing an Integrative Approach to Developing Students' Didactic Competence	300
<i>Orazova F. O.</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida empatik liderlikka asoslangan boshqaruv mexanizmlarini takomillashtirish	306
<i>Umarova Moxinur Shukuroxunovna</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining pedagogik faoliyatini metodik loyihalashning zamonaviy holati va mavjud muammolari.....	312
<i>Temirova Shahloxon Xoshimjon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida lingvistik tafakkurni rivojlantirishning kognitiv-lingvodidaktik asoslari	317
<i>Abdullayeva Dilovar Bahrullayevna</i>	
"Avesto" ta'limotida ma'naviy-axloqiy qarashlarning pedagogik xususiyatlari	321
<i>Aliyev Islambek Tursinbayevich, Ibragimova Farangiza Oybekjon qizi</i>	
O'quvchilarda milliy tuyg'ularni shakllantirishning ilmiy – pedagogik asoslari	326
<i>Begmatova Nasiba Safarbayevna</i>	
Fizikadan nostandart va olimpiada masalalarini yechish orqali o'quvchilarning muhandislik kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi.....	330
<i>Jo'rayev Farxod Isroilovich</i>	
Bo'lajak o'qituvchilarda divergent-kasbiy fikrlash kompetensiyasini shakllantirishda kreativ yondashuvning didaktik imkoniyatlari.....	338
<i>Xolbo'tayeva Dilfuza Usmon qizi</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida vaqtni boshqarish kompetensiyalarini shakllantirishda mustaqil ta'lim topshiriqlarining pedagogik imkoniyatlari.....	346
<i>Norova Nargiza Xalmamat qizi</i>	
Katta yoshdagi ayollarda metabolik salomatlikni yaxshilashga yo'naltirilgan sog'lomlashtiruvchi jismoniy mashg'ulotlar metodikasi	350
<i>Ruziyeva Raxima Bobojonovna</i>	
Technology-Integrated English Writing Instruction: a Tpack-Based Approach to Competence Development.....	357
<i>Omonova Maftuna Shermatovna</i>	
Disleksiyali o'quvchilar bilan individual ishlashning psixologik-pedagogik asoslari	362
<i>Toshpo'latova Go'zal Fayzullo qizi</i>	
Maktab o'quvchilarini jismoniy va ma'naviy-axloqiy tarbiyalashda o'lkashunoslik-turistik faoliyatning integrativ pedagogik modeli (Qashqadaryo viloyati misolida).....	366
<i>Yodgorov Mansurjon Abduraximovich</i>	
Sun'iy intellekt texnologiyalaridan ingliz tili ta'limida foydalanishning ahamiyati	372
<i>Buriyeva Zarnigor Tolibjonovna</i>	
Ko'p qirrali figuralarni o'rgatishda raqamli platformalardan yoki dasturlardan o'rganish metodikasi	376
<i>Uraimova Durdona Baxodirjon qizi</i>	
O'zbekiston va Amerika Qo'shma Shtatlari ta'lim tizimida maktab boshqaruvining innovatsion mexanizmlarini qiyosiy tahlil qilish	381
<i>Jamolov Fazliddin Nuriddin o'g'li</i>	
Sun'iy intellektli o'quv vositalarini yaratuvchi ta'lim muhitlarining qiyosiy tahlili.....	387
<i>Sadikova Dilshoda Aminjon qizi</i>	
Bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarida mediatarbiya orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantirish metodikasi...	392
<i>Umirzoqova Malika Mamadi qizi</i>	
Kasbiy ta'lim o'quvchilarining liderlik kompetentligini raqamli kollaborativ faoliyatda rivojlantirish bo'yicha xorijiy yondashuvlar.....	397
<i>Sanayeva Sogdiana Ziyadullayevna</i>	

Bo'lajak o'qituvchilarda raqamli ijodkorlikni shakllantirishning pedagogik shart-sharoitlari	403
Sotbarova Dिल्фуза İlhom qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ingliz tilida produktiv muloqot ko'nikmalarini akmeologik yondashuv va storytelling texnologiyasi asosida rivojlantirish metodikasini takomillashtirish.....	409
Turdiyeva Feruza Sobirjon qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida individual yondashuvning yetishmasligi va ta'lim sifatiga ta'siri.....	417
Xushnazarova Ma'mura Nodirovna, Mannopova Nilufar Ziyovuddin qizi	

BO'LAJAK MAKTABGACHA TA'LIM PEDAGOGLARIDA MEDIATARBIYA ORQALI TANQIDIY FIKRLASHNI RIVOJLANTIRISH METODIKASI

Umirzoqova Malika Mamadi qizi

Chirchiq shahridagi 13-sonli davlat
maktabgacha ta'lim tashkiloti direktor o'rinbosari

Annotatsiya: Mazkur maqolada bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarida mediatarbiya vositasida tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning nazariy-metodik asoslari yoritilgan. Mediatarbiya mediaaxborotni izlash, tahlil qilish, baholash, saralash va pedagogik maqsadda undan foydalanish kompetensiyalarini shakllantirish vositasi sifatida talqin etiladi. Nazariy-metodik tahlil doirasida bo'lajak pedagoglarda tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning maqsad, mazmun, metod, vosita, mezon va natijalarini birlashtiruvchi metodik model taklif qilindi. "Media detektivi", "Fakt yoki fikr?", "Ikki manba – bir mavzu", keys-stadi, munozara, loyiha va refleksiya metodlaridan foydalanishning pedagogik imkoniyatlari asoslandi. Maqolada tajriba-sinov ishlarini tashkil etish uchun diagnostik mezonlar va tajriba-sinovni rejalashtirish jadvali ham keltirilgan. Mazkur metodika bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarini raqamli axborot muhitida mustaqil fikrlaydigan, mediakontentni pedagogik jihatdan baholay oladigan va asoslangan qaror qabul qiladigan mutaxassis sifatida tayyorlashga xizmat qiladi.

Kalit so'zlar: mediatarbiya, mediasavodxonlik, tanqidiy fikrlash, bo'lajak pedagog, maktabgacha ta'lim, mediakompetensiya, raqamli kompetensiya, mediaaxborot, pedagogik metodika.

Abstract: This article examines the theoretical and methodological foundations of developing critical thinking in future pre-school educators through media education. The aim is to design a model that connects the analysis of media messages with reasoned pedagogical decisions. The study uses an analysis of educational sources, comparison of approaches, and instructional task design. The proposed model comprises motivational preparation, analytical and cognitive work, practical and creative activity, and reflective assessment. It includes the tasks "Media Detective," "Fact or Opinion?," "Two Sources - One Topic," case analysis, and the creation of educational media products. Assessment criteria address information analysis, source evaluation, differentiation between facts and opinions, argumentation, and reflection. Attention is also given to age appropriateness and children's privacy. The outcome is a methodological proposal; its effectiveness has not been established through an empirical experiment. A diagnostic framework and a plan for subsequent evaluation are provided.

Key words: media education, media literacy, critical thinking, future educator, preschool education, media competence, assessment, reflection.

Аннотация: В статье раскрываются теоретические и методические основы развития критического мышления у будущих педагогов дошкольного образования средствами медиаобразования. Цель работы состоит в разработке модели, связывающей анализ медиасообщений с обоснованным педагогическим решением. Используются анализ научно-методических источников, сравнительное рассмотрение подходов и проектирование учебных заданий. Предлагаемая модель включает мотивационно-подготовительный, аналитико-когнитивный, практико-творческий и рефлексивно-оценочный этапы. Рассматриваются задания "Медиадетектив", "Факт или мнение?", "Два источника - одна тема", анализ ситуаций и создание образовательного медиапродукта. Разработаны критерии оценки анализа информации, проверки источника, различения фактов и мнений, аргументации и рефлексии. Особое внимание уделено возрастной уместности содержания и защите персональных данных детей. Результатом работы является методическая разработка, а не подтвержденная экспериментом оценка эффективности. Представлены рекомендации по организации последующей диагностики и педагогического эксперимента. Методика может применяться на семинарских занятиях, в самостоятельной работе и при подготовке будущих воспитателей к педагогической практике.

Ключевые слова: медиаобразование, медиаграмотность, критическое мышление, будущий педагог, дошкольное образование, медиакompetentность, диагностика, рефлексия.

KIRISH

Raqamli texnologiyalar va media vositalarining ta'lim jarayoniga jadal kirib kelishi bo'lajak pedagoglarni tayyorlash mazmunini qayta ko'rib chiqishni taqozo etmoqda. Zamonaviy pedagog nafaqat raqamli vositalardan foydalanishi, balki turli manbalardan kelayotgan axborotning ishonchliligini aniqlashi, fakt va fikrni farqlashi, mediakontentning maqsadini anglay olishi hamda uning tarbiyaviy qiymatini baholashi zarur.

Maktabgacha ta'limda bu masala alohida ahamiyat kasb etadi. Chunki bola media bilan juda erta tanishadi va tarbiyachi uning mediamuhitini tashkil etuvchi asosiy pedagogik subyektlardan biridir. Shu sababli bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarida mediasavodxonlik bilan bir qatorda tanqidiy fikrlashni rivojlantirish zarur.

Tadqiqotning maqsadi – bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarida mediatarbiya orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantirishning samarali metodikasini ishlab chiqish va uning pedagogik shart-sharoitlarini asoslash.

Tadqiqot vazifalari:

- mediatarbiya va tanqidiy fikrlash tushunchalarining mazmunini aniqlash;
- ularning o'zaro bog'liqligini asoslash;
- metodik model ishlab chiqish;
- interfaol media topshiriqlar tizimini taklif etish;
- tanqidiy fikrlashni baholash mezonlarini belgilash;
- tajriba-sinov ishlarini tashkil etish mexanizmini ishlab chiqish.

Tadqiqot metodlari: ilmiy-metodik adabiyotlar tahlili, qiyosiy taqqoslash va pedagogik loyihalash.

Tadqiqot obyekti – bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarini kasbiy tayyorlash jarayoni.

Tadqiqot predmeti – mediatarbiya topshiriqlari orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantirish mazmuni, metodlari va baholash vositalari.

Mazkur maqolada nazariy-metodik ishlab chiqish natijalari bayon etiladi; empirik ma'lumot yig'ish va statistik tekshiruv esa keyingi tadqiqot bosqichi sifatida rejalashtiriladi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

UNESCOning o'qituvchilar uchun media va axborot savodxonligi dasturi bu yo'nalishni pedagoglarni tayyorlash tizimiga kiritishga qaratilgan ^[1]. Yangilangan dastur media va axborot kompetensiyalarini birgalikda ko'rib chiqadi ^[2]. Ushbu maqolada bu yondashuv maktabgacha ta'limga oid materialni tanlash va uni pedagogik vazifaga moslashtirish uchun nazariy tayanch sifatida olinadi.

Media va axborot savodxonligi bo'yicha siyosat va strategiya qo'llanmasi mazkur yo'nalishni tizimli rivojlantirish masalasini ko'taradi ^[3].

Potter mediasavodxonlikni media bilan ongli ishlash nuqtayi nazaridan yoritadi ^[4].

NAMLE tamoyillari mediamazmuniga nisbatan savol berish va tahliliy munosabatning ta'limdagi o'rnini ochib beradi ^[5].

Ushbu manbalardan kelib chiqib, maqolada mediamahsulotni shunchaki namoyish qilishdan tashqari, uning kelib chiqishi va pedagogik maqsadini muhokama qilish taklif etiladi.

DigCompEdu pedagogning raqamli kompetensiyalarini kasbiy va ta'limiy faoliyat bilan bog'laydi ^[6].

DigComp 2.2 esa raqamli muhitdagi bilim, ko'nikma va munosabatlarni tizimlashtiradi ^[7].

UNESCOning o'qituvchilar uchun AKT kompetensiyalari doirasi pedagoglarni tayyorlashda texnologiyalardan foydalanishni qo'llab-quvvatlaydi ^[8].

Mazkur maqolada bu manbalar texnik vositadan foydalanish qobiliyati bilan mediamazmunini baholash qobiliyatini birgalikda ko'rib chiqishga asos bo'ladi.

Yevropa Kengashining raqamli fuqarolik va internet savodxonligi qo'llanmalarida raqamli muhitda ta'lim faoliyatini tashkil etish masalalari yoritiladi ^[9; 10].

Demokratik madaniyat kompetensiyalari doirasi bilim va tanqidiy anglashni ta'lim va baholash bilan bog'laydi ^[11].

Ushbu manbalarga tayangan holda, muallif talabning media haqidagi xulosasini dalil bilan asoslashiga va boshqa qarashlarni tinglashiga yo'naltirilgan topshiriqlarni taklif qiladi.

Taklif etilayotgan ishlanmaning o'ziga xos jihati umumiy mediasavodxonlik tamoyillarini bo'lajak tarbiyachining aniq vazifalari bilan bog'lashidir. Talaba bir vaqtning o'zida manba ishonchliligi, mazmunning bola yoshiga mosligi, tarbiyaviy maqsadi va foydalanish sharoitini baholaydi. Modelning yangiligi mutlaq yangilik da'vosi sifatida emas, mazkur kasbiy tayyorgarlik vazifasi uchun ishlab chiqilgan metodik yechim sifatida talqin qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Ishda ilmiy-metodik manbalar tahlili, qiyosiy taqqoslash va pedagogik loyihalash usullari qo'llanildi. Manbalar tahlilida mediasavodxonlik, raqamli kompetensiya va tanqidiy anglashga doir yondashuvlar ajratildi. Qiyosiy taqqoslashda ularning talaba faoliyatiga qo'yadigan talablari solishtirildi. Pedagogik loyihalash orqali maqsad, o'quv topshirig'i, kuzatiladigan faoliyat va baholash mezonlari o'rtasidagi bog'liqlik belgilandi.

Kuzatish, suhbat, anketa, ekspert baholash va pedagogik tajriba-sinov modelni keyingi bosqichlarda tekshirish uchun tavsiya etiladigan empirik usullar sifatida belgilandi. Statistik samaradorlik ko'rsatkichlarini aniqlash ishtirokchilar soni, tajriba joyi va muddati belgilanadigan keyingi tadqiqot bosqichida amalga oshirilishi nazarda tutiladi.

O'quv materialini tanlashda pedagogik dolzarblik, manbaning aniqligi, tahlil qilish imkoniyati va shaxsiy ma'lumotlardan xoli bo'lishi mezonlari tavsiya qilinadi. O'qituvchi topshiriq oldidan tekshiriladigan da'voni belgilaydi. Talaba esa dastlabki taxmini, topilgan dalil va yakuniy qarorini yozma qayd etadi. Shu yo'l bilan javob bilan birga unga olib kelgan fikrlash jarayoni ham baholanadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Nazariy-metodik tahlil natijasida to'rt bosqichli model, amaliy topshiriqlar tizimi va mezonli baholash vositasi ishlab chiqildi. Mazkur natijalar o'quv jarayonini metodik jihatdan loyihalashga qaratilgan bo'lib, model samaradorligini empirik baholash keyingi tadqiqot bosqichida amalga oshirilishi nazarda tutiladi.

Metodik model

Taklif etilayotgan metodika to'rt bosqichdan iborat: motivatsion-tayyorgarlik, tahliliy-kognitiv, amaliy-kreativ va reflektiv-baholash bosqichlari.

Birinchi bosqichda talabalarda mediaaxborotga ongli munosabatni shakllantirish uchun muammoli savollar, qisqa videolar va pedagogik vaziyatlardan foydalaniladi.

Ikkinchi bosqichda talabalar mediamanbalarni tahlil qiladi, fakt va fikrni ajratadi, dalillarning ishonchligini baholaydi.

Uchinchi bosqichda talaba pedagogik mediamahsulot yaratadi.

To'rtinchi bosqichda bajarilgan faoliyat refleksiya va mezonli baholash asosida tahlil qilinadi (1-jadval).

1-jadval: **Mediatarbiya orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantirish bosqichlari**

Bosqich	Maqsad	Asosiy metodlar	Kutiladigan natija
Motivatsion-tayyorgarlik	Media muammosiga qiziqish uyg'otish	Muammoli savol, video, suhbat	Faol munosabat
Tahliliy-kognitiv	Mediaaxborotni tanqidiy tahlil qilish	Media detektivi, fakt/fikr, ikki manba	Manbani baholash
Amaliy-kreativ	Mediamahsulot yaratish	Loyiha, keys, ijodiy topshiriq	Pedagogik mediamahsulot
Refleksiv-baholash	O'z faoliyatini tahlil qilish	Refleksiya, ekspert bahosi	Asoslangan xulosa

Bosqichlarning izchilligi bir topshiriq doirasida ham qo'llanishi mumkin. Masalan, avval talabaga tahlil talab qiladigan mediaxabar beriladi, keyin uning manbasi tekshiriladi, so'ng ota-onalar uchun qisqa tavsiya tayyorlanadi va yakunda chiqarilgan xulosa qayta ko'rib chiqiladi. Keyingi bosqich avvalgi faoliyat mahsulotiga tayanishi modelning yaxlitligini ta'minlaydi.

Amaliy topshiriqlar tizimi

"Media detektivi" topshirig'ida talabaga maktabgacha ta'limga oid internet materiali beriladi. U material muallifi, manbasi, e'lon qilingan sanasi, dalillari, maqsadi va auditoriyasini aniqlaydi.

"Fakt yoki fikr?" topshirig'ida turli mediagaplardan faktlar va subyektiv fikrlar ajratiladi. Talaba o'z javobini dalil bilan asoslaydi.

"Ikki manba – bir mavzu" topshirig'ida bir xil pedagogik masala bo'yicha ikki mediamanba taqqoslanadi. Talaba o'xshashlik va farqlarni, dalillarni va muallif pozitsiyasini aniqlaydi.

"Mediamahsulot yarat" topshirig'ida talabalar maktabgacha yoshdagi bolalar yoki ota-onalar uchun qisqa tarbiyaviy video, infografika, raqamli topshiriq yoki mediatavsiya ishlab chiqadi.

"Media detektivi" uchun o'qituvchi "mazkur video barcha bolalarga bir xil foyda beradi" kabi tekshiriladigan da'voni o'z ichiga olgan materialni tanlashi mumkin. Talaba da'voni alohida yozib oladi, uni asoslovchi dalilni

izlaydi va manbaning kimga tegishli ekanini aniqlaydi. Natija umumiy baho bilan cheklanmaydi: aynan qaysi ma'lumot dalillar bilan tasdiqlangani va qaysi jihatlar qo'shimcha o'rganishni talab qilishi ko'rsatiladi.

"Fakt yoki fikr?" topshirig'ida tekshirish mumkin bo'lgan bayonot, baholovchi fikr va reklama va'dasi ajratiladi. Talaba "bu ilova eng yaxshi" jumlasida baholash mezonini aniq ko'rsatilmaganini tushuntirishi, "ilovada o'nta topshiriq bor" jumlasini esa bevosita tekshirish yo'lini ko'rsatishi mumkin. Misollar o'qituvchi tomonidan tuzilgan mashq materiali bo'lib, muayyan mahsulotning haqiqiy tavsifi sifatida berilmaydi.

"Ikki manba - bir mavzu" vazifasida talabalar bir mavzudagi xabarlarining sanasi, muallifi, dalil turi va mo'ljallangan auditoriyasini jadvalga kiritadi. Manbalardagi fikrlarning o'zaro farqlanishi ularning mazmunini qo'shimcha mezonlar asosida tahlil qilishni talab etadi. Talaba tafovut turli sharoit, yosh guruhi yoki baholash mezonini bilan bog'liq ekanini ham tekshiradi.

Mediamahsulot yaratishda yakuniy video yoki infografika bilan birga manbalar ro'yxati va tanlov asosnomasi topshiriladi. Talaba foydalanilgan tasvirning kelib chiqishini, materialning pedagogik maqsadini va bolaga kattalar hamrohligi kerak bo'ladigan jihatlarini qayd etadi. Bolalarning tasviri va shaxsiy ma'lumotlarini o'quv mahsulotiga kiritmasdan, shartli vaziyat va muallif yaratgan tasvirlardan foydalanish tavsiya qilinadi (2-jadval).

Baholash mezonlari va diagnostika

2-jadval: Tanqidiy fikrlashni baholashning tavsiya etilayotgan mezonlari

Mezon	Past daraja	O'rta daraja	Yuqori daraja
Axborotni tahlil qilish	Tayyor axborotni qabul qiladi	Asosiy jihatlarni ajratadi	Chuqur va tizimli tahlil qiladi
Manbani baholash	Manbaga e'tibor bermaydi	Qisman tekshiradi	Mustaqil tekshiradi
Fakt va fikrni farqlash	Farqlay olmaydi	Qisman farqlaydi	Aniq farqlaydi
Dalillash	Fikrini asoslay olmaydi	Ayrim dalillar keltiradi	Mantiqiy va yetarli dalillar keltiradi
Refleksiya	Faoliyatini tahlil qilmaydi	Qisman tahlil qiladi	Chuqur va asoslangan refleksiya qiladi

Har bir mezon 0, 1 yoki 2 ball bilan baholanishi taklif etiladi:

- 0 - harakatning boshlang'ich darajada namoyon bo'lishi;
- 1 - qisman bajarilishi;
- 2 - mustaqil va asoslangan tarzda bajarilishi.

Beshta mezon bo'yicha yig'indi 0–10 ballni tashkil qiladi. Dastlabki ishchi chegaralar sifatida 0–3 ball past, 4–7 ball o'rta, 8–10 ball yuqori darajaga moslashtirilishi mumkin. Mazkur chegaralar dastlabki diagnostik mezonlar sifatida belgilanib, ularni pilot sinov natijalariga ko'ra aniqlashtirish tavsiya etiladi.

Baholovchilar uchun bir xil topshiriq va namunaviy javoblar tayyorlanishi lozim. Ikki baholovchi ayrim ishlarni mustaqil tekshiradi, baholash natijalari o'rtaidagi farqlar esa mezonlarni aniqlashtirish maqsadida muhokama qilinadi. Talabaniy taqdimot sifati bilan manbani tekshirish va dalillash ko'nikmalari alohida mezonlar asosida baholanadi. Mazmuniy baholash vizual bezakdan alohida olib boriladi.

Tajriba-sinovni rejalashtirish

Tajriba va nazorat guruhlarida boshlang'ich tayyorgarlik bir xil diagnostik topshiriqlar bilan aniqlanishi tavsiya etiladi. Mashg'ulotlar hajmi, o'qitish sharoiti va foydalaniladigan mavzular qayd qilinadi. Yakuniy topshiriq boshlang'ich topshiriqqa mazmunan teng bo'lishi, ammo mazmuniy jihatdan yangilangan shaklda tuzilishi tavsiya etiladi. Bu yondashuv eslab qolish ta'siri bilan mustaqil tahlil ko'nikmasini alohida baholash imkoniyatini oshiradi (3-jadval).

3-jadval: Kelgusidagi tajriba-sinov uchun ma'lumot yig'ish rejas

Bosqich	Yig'iladigan ma'lumot	Baholash vositasi
Boshlang'ich	Guruh tarkibi va dastlabki ballar	Bir xil mezonli diagnostik topshiriq
Jarayon	Bajarilgan topshiriqlar va izohlar	Kuzatish varaqasi, talaba portfeli
Yakuniy	Har bir mezon va jami ball	Teng murakkablikdagi yangi topshiriq
Taqqoslash	Guruh ichidagi va guruhlar orasidagi o'zgarish	Ma'lumot turiga mos statistik tahlil

Ma'lumot yig'ilgach, avval ishtirokchilar soni, javoblarning to'liqligi va ballar taqsimoti ko'rsatiladi. Keyin boshlang'ich va yakuniy ko'rsatkichlar guruhlar kesimida taqqoslanadi. Statistik mezon natija shkalasi, kuza-tuvlarning bog'liqligi va tanlanma hajmiga qarab tanlanadi. Yakuniy foizlarni solishtirish bilan birga metodika-ni ta'sirini boshqa omillar bilan bog'liq holda kompleks baholash maqsadga muvofiq.

Taklif etilgan modelning pedagogik afzalligi topshiriq va baholashning bir maqsadga xizmat qilishidir. Manbani aniqlash vazifasi manbani baholash mezonlari bilan, dalil izlash vazifasi dalillash mezonlari bilan bog'langan. Refleksiya esa talabani avvalgi xulosasini yangi ma'lumotga ko'ra tuzatishini kuzatish imkonini beradi. Bu bog'liqlik modelning loyihaviy natijasi bo'lib, uning amaliy samarasini keyingi tadqiqot bosqichlarida baholash nazarda tutiladi.

Maktabgacha ta'lim kontekstida mediakontentning aniqligi bilan birga yoshga mosligi ham ko'rib chiqiladi. Ma'lumot beruvchi materialning tili, tasviriy xususiyatlari va topshiriqlari bolaning rivojlanish darajasiga muvofiqligi nuqtayi nazaridan baholanadi. Shu sababli bo'lajak pedagog ikki savolga javob beradi: "Bu xabar nimaga tayanadi?" va "Bu materialni mazkur bolalar guruhida qanday qo'llash mumkin?"

Metodikani amalga oshirishda o'quv vaqti, talabalarning raqamli tayyorgarlik darajasi va manbalarni tekshirish imkoniyatlarining turlicha bo'lishi hisobga olinadi. Internetdan foydalanish imkoniyati cheklangan vaziyatda o'qituvchi oldindan tayyorlangan manba nusxalarini berishi mumkin. Bunda topshiriqning maqsadi saqlanadi, mustaqil qidiruv ko'nikmasi esa alohida mashg'ulotda baholanadi.

Maqolaning ilmiy-metodik hissasi umumiy tavsiyalarni aniq faoliyat va kuzatiladigan mezonlarga aylantirishdan iborat. Diagnostik vositaning ishonchligi, guruhlariga ajratish tartibi va uzoq muddatli ta'sirini baholash keyingi tadqiqot bosqichlarida amalga oshirilishi nazarda tutiladi. Modelni boshqa ta'lim muassasasida qo'llashda topshiriqlar mazmuni va baholash mezonlarini mahalliy o'quv sharoitiga moslashtirish zarur.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Bo'lajak maktabgacha ta'lim pedagoglarida mediatarbiya orqali tanqidiy fikrlashni rivojlantirish uchun mediamaterialni tahlil qilish, manbani tekshirish, pedagogik qaror chiqarish va refleksiyani birlashtiruvchi mashg'ulotlar tizimi zarur. Maqolada shu vazifaga yo'naltirilgan to'rt bosqichli model, amaliy topshiriqlar va beshta baholash mezonlari taklif etildi.

*Birinchi*dan, seminar va mustaqil ta'limga qisqa mediatahlil topshiriqlarini muntazam kiritish tavsiya qilinadi. Har bir topshiriq tekshiriladigan da'vo, foydalanilgan manba va asoslangan xulosani o'z ichiga olishi kerak.

*Ikkinchi*dan, mediamahsulotni baholashda manba ishonchligi va bola yoshiga moslik alohida ko'rib chiqilishi lozim.

*Uchinchi*dan, talabani javobi bilan birga fikrlash yo'li ham qayd etilishi, o'z xulosasini yangi ma'lumotlar asosida aniqlashtirishi ijobiy o'quv faoliyati sifatida baholanishi tavsiya etiladi.

*To'rtinchi*dan, modelni keng qo'llashga tayyorlash jarayonida pilot sinov o'tkazish, topshiriqlarning tushunariligidan baholash va baholovchilar tomonidan mezonlarning bir xil talqin qilinishini ta'minlash zarur.

Kelgusi tadqiqotda boshlang'ich va yakuniy diagnostika, taqqoslash guruhi hamda o'quv jarayoni qaydlari asosida modelning samaradorligi baholanishi mumkin. Mazkur maqoladagi natijalar metodik loyihalash bosqichini aks ettiradi, modelning empirik samaradorligini aniqlash esa keyingi tadqiqot bosqichida tegishli o'lchovlar va statistik tahlillar asosida amalga oshirilishi nazarda tutiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. UNESCO. Media and Information Literacy Curriculum for Teachers. Paris: UNESCO, 2011. <https://www.unesco.org/en/articles/media-and-information-literacy-curriculum-teachers>
2. UNESCO. Media and Information Literate Citizens: Think Critically, Click Wisely! 2nd ed. Paris: UNESCO, 2021. <https://www.unesco.org/en/articles/media-and-information-literate-citizens>
3. UNESCO. Media and Information Literacy: Policy and Strategy Guidelines. Paris: UNESCO, 2013. <https://www.unesco.org/en/media-and-information-literacy/policy-strategy>
4. Potter W. J. Media Literacy. 10th ed. SAGE Publications, 2021. <https://edge.sagepub.com/potter10e>
5. National Association for Media Literacy Education. Core Principles of Media Literacy Education. <https://namele.org/resources/core-principles/>
6. Redecker C. European Framework for the Digital Competence of Educators: DigCompEdu / Y. Punie (ed.). Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2017. DOI: 10.2760/159770.
7. Vuorikari R., Kluzer S., Punie Y. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens. Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2022. <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415>
8. UNESCO. UNESCO ICT Competency Framework for Teachers. Version 3. Paris: UNESCO, 2018. <https://www.unesco.org/en/digital-competencies-skills/ict-cft>
9. Council of Europe. Digital Citizenship Education Handbook. Strasbourg: Council of Europe, 2019. <https://rm.coe.int/digital-citizenship-education-handbook/168093586f>
10. Council of Europe. Internet Literacy Handbook. Strasbourg: Council of Europe, 2017. <https://edoc.coe.int/en/internet/7515-internet-literacy-handbook.html>
11. Council of Europe. Reference Framework of Competences for Democratic Culture. Vol. 1: Context, Concepts and Model. Strasbourg: Council of Europe, 2018. <https://www.coe.int/en/web/education/-/reference-framework-of-competences-for-democratic-culture>

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №10(1)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.